

Zna li državna uprava da je hrvatski službeni jezik ove zemlje?

Ovih dana skupina poštovatelja hrvatskoga jezika održala je u prostorijama Hrvatskoga inženjerskoga saveza poticajni sastanak. Svrha je bila osnivanje udruge (istoga dana se čulo na *Hrvatskome radiju* od istaknute feministice da je to grozan izraz, jer ona više voli organizaciju) koja bi skrbila o tome kako da se popravi katastrofalni položaj hrvatskoga jezika u samostalnoj Hrvatskoj.

Nebitno je hoće li se osnovati udruga i hoće li sudionici uspjeti u svome radu. Važnije je tko se odazvao pozivu na sastanak. Srednja dob nazočnih bila je iznad 70 godina: mladih i jezikoslovaca ni blizu.

Hrvatski jezik bio je tijekom stoljeća jedan od najvažnijih poveznica hrvatske nacionalne svijesti. L. Mumford u svojoj knjizi *Mit o mašini*, ne može sakriti svoje divljenje prema jeziku kao do sada najbriljantnijemu djelu ljudskoga uma i nastavlja: *Jezik za svakoga znači znatno više od pukoga sredstva komunikacije*. Stoga nije čudo da je već J. J. Rousseau zapisao da svaki politički osvajač nastoji potisnuti narodni jezik podčinjenoga, a najdjelotvornije sredstvo protiv takvoga potiskivanja sastoji se u ožiljavanju nacionalnoga jezika i njegove književnosti. Ne kaže uostalom narod bez valjana razloga: koliko jezika govoriš toliko ljudi vrijediš (*Vjesnik*, 22. svibnja 1989). Još je jedna misao poticajna iz navedenoga članka. »Zašto nitko mudar danas ne može bez engleskoga, i zašto je svakom pametnom osim vlastitoga potreban barem još jedan strani jezik.« Pritom je nejasno je li usmjerenost na samo jedan jezik, pa i pri stvaranju hrvatskoga strukovnog nazivlja mudro; nije sigurno, kako je to načelno upozorio N. Ostler u svojoj knjizi *Empires of the World: A Language History of the World* (*Economist*, ožujak 2005).

Časopis *Polimeri* tijekom proteklih četvrt stoljeća, ali i Društvo za plastiku i gumu u zbornicima radova, trudili su se stvoriti hrvatsko strukovno nazivlje na području polimerstva. Čini se da je taj napor bio uspješan što priznaje i šira stručna javnost. Međutim, i mi smo u časopisu svakodnevno svjedoci pogubne politike prevladavanja samo jednoga jezika, nužnosti objavljivanja u stranim časopisima i nekritičnoga preuzimanja tuđica. Uglavnom potpunoga snižavanja ne samo jezične razine, već pojave jednoga novoga primitivizma u cjelokupnoj duhovnoj kulturi. Takvim trendovima pridonosi prvenstveno dio hrvatskih znanstvenika (tzv. CC-vjernika), posljedično novinara i političara. S kakvim posljedicama, izvrsno svjedoče dva članka, N. Raosa i T. Portade [*Kemija u industriji* 54(2005)2, 99–101].

Hrvatski je jezik, a time i mnoštvo drugih vrijednosti, takvim razvojem ugroženo u samim temeljima.

Uredništvo

Uvodnik

O njima se puno govori, no samo ih je nekoliko za sada na tržištu u još uvijek nezavidnim količinama. Riječ je o biorazgradivim polimerima i njihovoj primjeni. Radi se o području koje je veliki izazov kako istraživačima, znanstvenicima, proizvođačima polimernih materijala, prerađivačima, tako i krajnjim korisnicima.

Biopolimeri se dijele prema biološkoj osnovi, načinu proizvodnje te načinu njihova zbrinjavanja. Nažalost, usporedba je svojstava različitih biopolimera vrlo komplicirana, ponekad čak i nemoguća radi rabljenja različitih mjernih uređaja i posebno, neujednačenih uvjeta njihova određivanja. Iz toga razloga proizvodnja biorazgradive ambalaže zahtjeva dobro poznavanje proizvodnih postupaka i svojstava samoga polimernoga materijala.

Sve više i više potrošača vidi negativno primjenu ambalaže načinjene od materijala koji se zasnivaju na neobnovljivim, fosilnim izvorima. Posebice se to odnosi na plastične materijale. No bilo kako bilo argument vezan uz ekološku održivost sam po sebi nije dovoljan i nužno ne stavlja u prvi plan ambalažu i ostale proizvode načinjene od biopolimera.

Uz biopolimere se nameću brojna opravdana pitanja: Jesu li oni doista prava korist za okoliš? Jesu li gospodarski opravdani za proizvođače? Jesu li sigurni i kvalitetni za potrošača?

Bez posebne namjere za donošenje jednoznačnoga suda, donosi se pregled stanja na tome području, te procjene o njihovoj budućnosti.

Više o toj temi u rubrici *Iz svijeta plastike i gume*.

Znanstvene stranice časopisa predstavljaju tiksotropno injekcijsko prešanje, postupak koji je po svojim obilježjima sličan injekcijskome prešanju plastomera, a koji je patentirala tvrtka *Dow Chemical*. Nadalje, tu je i članak o elektropredenju polimera, postupku kojim se prave nanovlakna iz mlaza kapljevine u elektrostatičkome polju, te pregled najnovijih spoznaja i trendova iz područja molekulski tiskanih polimera.

Uz *Uvodnik* je postavljeno pitanje je li hrvatski službeni jezik ove zemlje, a uz aktualnu temu pokušavamo predstaviti negativne učinke ekobrižništva. S obzirom na snažnu negativnu sliku u javnosti, ali i značajan rastući trend ponovne popularnosti u svijetu donosimo i napis o poli(vinil-kloridu) u okviru rubrike *Zaštita okoliša*.

U listopadu 2004. godine održana je vrlo uspješna izložba plastike i gume K'04 u Düsseldorfu. U ovome broju možete pročitati kako su je doživjeli naši izjestitelji i što su izdvojili kao posebno značajno na području polimernih materijala, opreme za preradu i uporabu, te polimernih proizvoda.

Naš dugogodišnji urednik za inozemstvo prof. dr. sc. Igor Čatić nagrađen je *Državnom nagradom za tehničku kulturu Faust Vrančić* za životno djelo, pa uz iskrene čestitke nagrađeniku donosimo i prigodni tekst.

Katedra za preradu polimera Fakulteta strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu slavi tridesetu obljetnicu djelovanja. Bila je to prilika za objavu kratkoga pregleda učinjenoga te budućnosnih planova.

Na kraju se nalazi prikaz niza vrijednih stručnih knjiga s područja polimerstva.

Uredništvo